

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség telefon száma 124.

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kuruc-labanc háboru.

Makó, aug. 12.

Az a politikai küzdelem, amely országszerte folyik, tulajdonképpen nem egyéb, mint a nemzet által a Habsburg-család uralkodása alatt a nemzeti jogokért folytatott küzdelem folytatása. Kurucok és labancok állanak szemben ismét az országban. Ez a kuruc-labanc circulus vitlosus meríti ki ennek a nemzetnek a nemzetnek a történetét századok óta. Ezt a szerencsétlen viszonyt a Deák Ferenc kiegyezési törvénye sem szüntette meg, melyben az a nagy alkotmányjogi és politikai gondolat van lefektetve, hogy a züllésnek indult egységes osztrák-birodalom helyébe, két egymástól teljesen független állam szövetségre lépjen a közös ügyeket illetőleg a teljes paritás alapján. Ha egy idegen ember, aki a mi viszonyainkat nem ismeri, elolvassa a mi közjogi törvényeinket s megismerkedik írott alkotmányunkkal, abból arról győződik meg, hogy Magyarország egy teljesen önálló, más országnak és idegen uralkodó hatalmának alá nem rendelt független állam. Van népképviseleti rendszeren épült országgyűlése, melyben a nemzet bizalmával megüszített érdemes hazafiak intézik a nemzet sorsát, a magyar király, mint a törvényhozó hatalom egyenjogú tényezőjével együtt. Van magyar hadserege. Van önálló vámterülete, magyar nemzeti bankja, gazdasági önállósága. Az Ausztriával való szövetségben teljes paritásos külügyi képviselete. Szóval a papiroson az idegen ember, állami s nemzeti önállóságunk feltételeit mind megtalálja s nem érti meg a mi küzdelmünket.

De mi jól tudjuk, hogy Magyarországon a nemzet javára szóló törvények amint nem tartattak meg a Lipótok es Ferdinándok alatt, épen úgy nem tartatnak meg most. Mindaz hazugság, ami papiroson van.

Valóság az, hogy a magyar királyi korona csak jogcím Magyarország birtoklására, az csak a papiroson jelenti állami függetlenségünket, annak viselője Magyarországot az egységes birodalom egyik tartományának s nemzetünket abban egyik néptörzsnek tekintti. A híres Chloppi parancs után e tekintetben további kétség fenn nem foroghat.

Ósbudavárában a magyar kirá-

lyi palota üres. Nincsen abban többé magyar királyi udvartartás, bécsi lakások forgolódnak ott, amikor az uralkodó Magyarországot meglátogatja.

A nemzet törvényhozó testületének többsége és nemzet többségének bizalma közt okozati összefüggés nincsen. Választásoknál az alkotmányos tényezők: a hivatalos hatalom, a pénz, a zsandár. Hadseregünk nincsen. Ami van, abban nem található fel a magyar államhatalom személy képviselője a magyar király, mert az osztrák császár a saját hadseregének tartja. Hiányzik abban a magyar államhatalom tárgyi képviselete, a magyar zászló és címer, sőt azok helyett az osztrák államhatalom jelvényei, az általunk gyűlölt kétféle sasos címer és sárgafekete zászló van alkalmazva s a mi a legtöbb, a hadsereg németül beszél, számüzve van abból a magyar nyelvből.

Gazdasági önállóságunk, külön nemzeti bankunk nincsen.

Külképviseletünk teljesen osztrák.

Sajtószabadságunk a kormány önkényétől függ. Financok járnak és szimatolják a kormánytól független sajtótermékek árusítását.

A vélemény szabadnyilvánítását a főispánok terrorizmusa korlátozza.

Az önkényuralom nem lázítja fel és nem keseríti úgy el a nemzetet, mint a törvényekben való csalódás. A magyar nemzetnek a törvényekben való csalódása miatt összegyűlt keserősége tört ki a közelebbi években a parlamenti obstrukciókban.

A mi sajátos közjogi helyzetünkre való tekintetűnk, mely szerint idegen hatalom uralma alatt élünk a parlamentarizmus általános elveivel ellenkezőleg böles törvényhozók olyan parlamenti tanácskozási szabályokat alkottak, melyek mellett a törvényhozásban az idegen hatalomtól függő többséggel szemben a nemzet nagy érdekeit a kisebbség megvédelmezheti.

Azokat a törvényhozókat a hazafias érzés vezette, mert tudatában voltak annak, hogy közjogi törvényeink dacára, egyik kezünkben, hol a törvénykönyvet, hol a kardot kell forgatnunk századokon át, hogy állami, nemzeti önállóságunkat az uralkodó hatalommal szemben megvédelmezhesük. Ezt az ellentétlasi jogot a kisebbség a parlamentben mindig csak az ide-

gen hatalommal szemben vette igénybe. Most legközelebből is az idegen, irántunk ellenséges hadseregnek, a nemzet erejével arányban nem álló s a nemzet jogait figyelmen kívül hagyó követeléseit teljesítésének a megtagadása végett vette azt a kisebbség igénybe. Tizenkét évig sikerrel küzdött ezzel a fegyverrel. Az idegen hatalommal szemben más fegyverünk nem volt, mert a kádót régen kicsavarta a kezünkből. Nem maradt egyéb, mint a törvénykönyv. Most már az sincs. A törvényt, mint az idegen hatalommal szemben még megmaradt egyedüli védelmi eszközt is kiűtötte Tisza és Lukács a nemzet kezéből, azon a címen, hogy a parlamentarizmust és az alkotmányt megvédjük.

Ebben van a legnagyobb hazugság. Aki hazugságot védelmez, annak argumentumai is hamisak. A mi parlamentünk tényleg súlyos beteg, mert abban az egyensúly már régen a törvényhozás egyik tényezője, az uralkodó részére billent. A nemzet abban csak mint az abszolútizmus leplezője szerepel.

Ezt a bajt az által, hogy a parlamentből a gyengébb felet kidobja, Tisza nem orvosolja. Az egész nemzet összetartásában rejő nagyobb erő a hatalomnál orvosolhatná csak. De mert a grófi címek s minden más egyéb kitüntetések és jó adományok kuforrása Bécs és a hatalom, az üzerek, tréberek hada Tiszát követi s folyik tovább a kuruc-labanc háboru s nemzetünk gyalázatára, ami írott alkotmányunkban biztosított jogaink maradnak továbbra is a legnagyobb hazugságok.

Milyen lesz a kormány választói joga?

A kormány reformtervezete.

A kormány félhivatalosa, a „Magyar Nemzet” nyilván sugalmazás alapján hosszú cikkben foglalkozik a kormány készülő választójogi tervezetével. A cikk szerint a kormány tervezete nagyjában megegyezik azzal, amelyet a miniszterelnök a második alkalommal bemutatott az ellenzéki pártoknak, amelyet azonban a pártok illiberális volta miatt visszautasították. A tervezet az értelmi cenzus alapján épül fel.

A választói jogosultság első feltétele az elemi iskolák elvégzése. A reformban azonban fontos szerepet játszik a jelenlegi vagyoni cenzus, amelyet különösen az analfabéták választói jogosultságnál akar alkalmazni. A korhatár szerint úgy látszik a kormány ragszkodik előző pozíciójához, melyben az intelligencia alacsonyabb fokán állók korhatárát a 30. évben akarja megállapítani. A domicilium kérdésében a reform a szavazati jogot ahhoz akarja kötni, hogy a szavazó egyazon községben legalább egy esztendőig lakjék.

Azt, hogy a betegségyőzpénztári tagság tétessék a választói jog alapjává, a kormány nem fogadja el. A választási aktusra nézve a kormány a szavazás decentralizálását tervezi olyképpen, hogy a szavazás nagyközségeként, körjegyzőségeként, városokban pedig szavazóközsetenként történjék.

Az ambulatórius szavazóbizottságok tervét a kormány perhorreszkálja. A javaslat az összes választási költségekkel eltörli. A választás tisztaságát új rendszabályokkal kívánja biztosítani. A titkosságra nézve a cikk csak annyit nyilatkozik, hogy a magyar nemzet érdekeit látja veszélyeztetve, ha a szűkkörű választói jogról a kivétel nélkül való titkos szavazásra térnének át.

Hosszabb a szünidő.

Szeptember 15-én kezdik a tanítást.

Mégis csak nagy dolog egy-egy próbaháboru. Olyankor még a madárnak sem szabad azokon az utakon röpdösni, amerre a poros, fáradt katonafiúk baktatnak. Így az idén például a vakációt is meghosszabbították szeptember közepéig, ami szintén a hadgyakorlat miatt történt így. Bizonyos, hogy a diákság örül ennek, mert hiszen a szőlőérés idejére otthon maradhat a szülői háznál. Am a szülők aligha örülnek, különösen ha figyelembe veszik a következőket:

Az már nyilvánvaló, hogy az iskolákban szeptember közepén kezdődik meg a tanítás. Ma azonban arról értesültünk, hogy a javító- és pótló-vizsgálatok, valamint a beiratások szeptember ele-

ÉRTESITEM

mentes pálinkák, valamint

a tisztelt KERESKEDŐ, VENDÉGLŐS és ITALMÉRŐ urakat, hogy mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szesz-

rumok és tea-rumok és min-

dentéle liquörök legelőnyösebb beszerzési forrása

Iritz Sámuel özv.
cégnél M A K Ó.

jén, tehát a rendes időben lesznek: Ez már aztán helytelen dolog. Még pedig abból az egyszerű okból, hogy hiszen nincsen akkor semmi akadálya a tanításnak, ha egyszer a vidéki diákság a rendes időben itt van Makón és beiratkozik az iskolába.

A másik, még fontosabb ok pedig az, hogy igazán könnyelműség a dolgot így csinálni. Mert az bizonyos, hogy ha már szeptember elején beiratják a diákokat az iskolába, annak szállásról is gondoskodnak. Már pedig mit csinál itt szeptember közepéig az a magára hagyott ifjú, aki különben is szeret már az élvezetekkel megismerkedni? Mi úgy hisszük, hogy addig csatangol s úgy sutyomban ki-ki-irug a hámból, amde az eszébe sem jut majd, hogy előre tanulgassa a leckét.

Roppant furcsa tehát az az intézkedés, hogy a beiratások a rendes időben lesznek, holott az iskolai év csak szeptember közepén kezdődik. Leghelyesebb dolog tehát az lenne, ha az iskolák igazgatói abban állapotodnának meg, hogy a javítóvizsgálatok és a beiratások szeptember 10-én kezdődjenek. Ezzel a megállapodással nemcsak a szülőket kímélnék meg fölösleges izgalmtól és kiadástól, hanem a lobanékony ifjuságot is egy-egy fiatalos csinytevéstől.

A város ügyei.

Közgyűlés a városnál.

Makóváros képviselőtestülete ma délelőtt tartotta meg Gera Sámuel városi főjegyző elnöklété alatt augusztus havi rendes közgyűlést.

A közgyűlésen a város képviselői ma tömegesen vettek részt, mert a rendőrkapitány és Lélek István indítványa folytán ismét a piacrendezés ügye volt napirenden. Lélek István ugyanis azt indítványozta, hogy a tejpiac helyettesék el mostani helyéről a Tökegy-féle ház elé a kenyérfiac mellé, a rendőrkapitány pedig azt indítványozta, hogy a gabonapiac helyettesék el a főtérről a Sőház-utcára, a Vincze-féle háztól fölfelé.

Mindkét indítvány meglehetősen vitát idézett elő, de a többség névszerinti szavazással kimondta, hogy úgy a tejpiacot, valamint a gabonapiacot meghagyja a jelenlegi helyén.

Szakács Gábor azt indítványozta, hogy a tanács számoljon el a marosi fürdő építési költségeiről.

Mint hogy a városi tanács a törvény értelmében ugyanis köteles ezen intézmény költségeiről elszámolni, a közgyűlés a tárgyaltan indítványt levette a napirendről, különben is a vállalkozó még nem adta át szabályszerűen a fürdőt, mihelyt ez megtörténik, akkor a tanács az elszámolást a közgyűlés elé fogja terjeszteni.

A város képviselőtestülete már két évvel ezelőtt kimondta, hogy a Kálvária-utának még ki nem kövezett része kiköveztesse. Minthogy ezt az utcát még máig sem kövezték ki, Szakács Gábor indítványt adott be ezen utca kikövezése iránt.

Mint hogy a képviselőtestület az utca kikövezése körül mulasztást látott abban, hogy ez az utca még most sincs kikövezve, bizottságot küldött ki arra nézve, hogy vizsgálja meg, ki követett el mulasztást és 8 nap alatt tegyen jelentést.

E bizottság elnökévé Espersit János dr. ügyvédet, tagjaivá pedig Szakács Gábort, Horváth Pétert, Vigh Pált, Papp Józsefet, Dr. Nagy Sándort, Dr. Dallos Sándort és Vertán Endrét választotta meg.

Tekintettel arra a körülményre, hogy az őszi katonai gyakorlatok alkalmával a főhadiszállás a Diák otthon épületében lesz elhelyezve, a városi tanács előterjesztést tett a mai közgyűléshez a Diák otthon előtt elterülő szalmapiactérnek rendbehozása iránt.

A városi tanács erre a célra 5000 koronának megszavazását hozta olyanformán javaslatba, hogy az összegnek későbbi kiutalványozását a kormánytól kéri.

A képviselőtestület erre a célra Espersit János dr. indítványára 3000 koronát szavazott meg.

Nagy Károly városi képviselő tekintettel arra a körülményre, hogy az anyakönyvi hivatal tisztviselői eddigéig nem részesedtek abból az államségélyből, melyet a miniszter évenként a tisztviselők fizetésének kiegészítésére ktutalt, indítványt adott be a városi közgyűléshez, hogy a képviselőtestület az anyakönyvi hivatal tisztviselői részére is kérjen államségélyt.

A képviselőtestület az indítványt a napirendről levette, mert az anyakönyvi hivatal tisztviselőit nem tekintti városi tisztviselőknak.

Kovács Gyula

Az ügyészség fentartja a vádat.

Kovács Gyula képviselő ügyében egyelőre sem fejlemény, sem változás nem várható. Most úgy áll a dolog, hogy a védők a vádtanács határozatát megfelelőbbézték a táblához. A tábla pedig a maga hatáskörében addig nem határoz, amíg az orvosi igazságügyi tanács véleményét nem mond. Tudvalevő, hogy az orvosszakértők véleményét felülbírálás végett a vádtanács áttette az orvosi igazságügyi tanácshoz. S huzamosabb időre van szükség, amíg ez az orvosi tanács elkészül a véleményével.

Egy azonban bizonyos: Kovács Gyula képviselő ügyében okvetlenül tárgyalásra fog kerülni a sor. Az ügyészség ugyanis mindenesetre fentartja a vádat, akármilyen lesz az igazságügyi orvosi tanács véleménye. Minden valószínűség szerint tehát Kovács Gyula még a följött orvosi tanács véleménye után is fogva marad.

Maga Kovács Gyula, akinek előbb tudtul adták, hogy kiszabadul és azután hivatalosan értesítették, hogy továbbra is fogva marad, igen nyugodtan viseli a sorsát s türelmesen várja a bekövetkezendő eseményeket.

Mütrágya.

Az őszi időnyre már berendezkedtem min-mütrágyafélével
Megrendeléseket lehet eszközölni — eredeti gyári áron — vasárnaponként, Vásárhelyi-utca 15. sz. a. Egy hónapon belüli megrendelőimnek még 20 fillérel olcsóbb árat számíthatok. — A gazdaközönség b. pártfogását kéri: 661

Diós Imre.

A repülő nap.

Büszke örvendezéssel tapasztaljuk városunk hatalmas nagy arányu meglepően gyors fejlődését. Szinte álmosan pisziakoltak még egy pár héttel ezelőtt a füstös kávéházak dísztelen falai közt, az avult villanylámpák és csak arra voltak jók, hogy a vidéki-városbeli idegen ne lássa arcunk pirulását a kávéházak lebujszerű ódsúsága miatt. Micsoda gyönyörűen díszes kávéházak léteülnek, mondhatni napok alatt. Mintha aranyporos földből, kristályüveges kazamatákból, szemképráztató fénygömbökből egyszerre ugranának elő. Csak kibírják a vállalkozó szellemű kávéosok és levegőbe ne repüljenek.

Mert, hogy Tóth József bukott, az bizonyos. Tóth József, tuduillik, az aviatikus. Boesánat, azt kellett volna előrebocsátani, hogy Makón, igenis Makón valóságos, eleven repülőgép lebegett dícsőséges lengéssel, ha nem is a felhők fölül, de fel a magasba, át a terjedelmes tehénjárson, át a Maroson. — Igaz, hogy a Maroson túl a gép lebukott, de ez Tóth József dícsőségéből mit sem von le. A merész magyar aviatikus, meg nem bukott, ellenkezőleg dícsőséget szerez minden felszállással a magyar aviatikának és hálásan kell róla megemlékeznie a makói közönségnek, mert alkalma volt a mai kor legnagyobb csodájában, repülésben gyönyörködni.

Hát nem nagy dolog az, hogy Makón repülőgépet láttunk, amint nekünk, a mi gyönyörködtetésünkre felszállott. Nem csoda, ha a nagy közönség lázas izgalommal várta a vasárnap délutánt, hogy részt vegyen olyan látványosságban, amiről alig néhány évvel ezelőtt csak a fantasztok mertek álmodozni.

Tödult is kifelé, a nagy térre, egész délután, a méltán kíváncsi publikum. Ott láttuk a város előkelőségét, ott láttuk Nagy Istvánt a többrendbeli cipész házigazdát és városi nagy tekintetű tanácsost (mindezt egy tagban), hatalmas karszalaggal a karján. Ez azt jelenti, hogy tüzoltott és belépti díj nélkül kívánt bemenni a nézőtérre. Sikerült is, de a tüzoltási vezényletet ezuttal nem bízták reá. Bizonyosan meg volt sértődve és felindulásában nem jutott eszébe, hogy akkor hát a belépti díjat is meg kellene fizetni. Husz krajczárt.

A nép csak tolongott kifelé. Ezer meg ezer emberből alkotott tömeglélek vibráltak, azon látványosság utáni szomjazással, hogy vagy repül a gép és épkézláb leszáll, vagy lezuhan a magasból és a nyomorult porszem — az ember — aki rajta ül, tört csontokkal, szétloccsanó agyvelővel zuhan le! Jha, minek lett aviatikus.

Mikor a gép első ízben nekiiramodott a hepehupas talajnak és futott vagy 500 métert és amikor a nézőközönség látta, hogy a gépnek baja esett, — zúgolódva, türelmetlenül várta, hogy csak gyorsan huzzák ki a kátyuból azt a szitakötőszerű alkotmányt és repüljön a repülőmester, hiszen azért fizettek.

Szegény vállalkozó, érezte, hogy baj van. Érezte, hogy a pár száz koronáért, ha újra megpróbálja a repülést, a nyakát kockáztatja. De repülnie kellett, mert félt, hogy a nép megveri, vagy visszakéri a belépti díjat. Felmászott hát újból a 26 löerejű tákolmányra nekifutott a síknak, aztán fellebbent. A repülésen azonnal meglátszott, hogy a gép, az alkotmány, a szélirány az ur. Vitte a Maros felé aztán át a Maroson. A tuloldalon, amint Tóth József mondotta, már lejárt a gép; esett bizonytalan járással lefelé is szerencsére, ásott puha földre zuhant.

Senki se tudta, hogy mi történt, milyen foku szerencsétlenség? A rendőrség tehát felpattant a készletben levő szép, sárga gyorskerekű

autóba és vonult át a tulsó partra. A kirendelt két orvos pedig kötőszerekkel ott maradt a kocsin, az autó után cammogott a két ló. A dícsőség a rendőrségé. Ők értek hamarabb a lezuhanás helyére, mint az orvosok.

Szerencsére a repülő ember az alatt feltápáskodott és esolnakon hozatta vissza magát az innenső partra. A gép darabokra töredezett. — A publikum nagyon meg volt elégedve a repüléssel. Még az a megyei utkaparó is, akit kiflievés közben a csendőrök megvasaltak. De azért a kiflit tarthatta a kezében. Aztán szabadon bocsátották egy megyei tisztviselő protekciójára, aki tréfásan jegyezte meg: „ugyan engedjék el a kollégát.” — A kollega ehette tovább a három napos perecet. Tette is a körülállók jókedvű kacaja közepette.

Egy gukkerrel is baj esett. A tartóából valaki fenn az egyletben ki-esent és a tartót két csomag makaó kártyával terhelte le. A gukker tulajdonos lenn, a repülőtéren az izgalmak alatt a két csomag kártyán keresztül nézte a repülést. A rossz nyelvek azt mondják, hogy az elrepült pénze után bámult, amit a délutáni kártyázáson vesztett.

Hát szép volt a repülő nap. Csak az éjt az embert gondolkozóba, hogy miért engedi meg a hatóság a majdnem biztosra vehető vérszagu felszállásokat? Miért nem vizsgálják azt, hogy a gép alkalmas-e a repülésre és miért nem istápolja a kormány az ilyen vakmerő rátermett aviatikust, mint Tóth József.

N. S.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Aug. 18. Kedd. Római kath. Berchm. Ján. Gör. kath. Jul. 31. Eudozsim Napkel 4 óra 53 perccor, nyugszik 7 óra 15 perccor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Hűvös idő és átmenetileg nyugatos az eső csökkenése várható. Sárkonyprognózis: Hűvös, keleten eső. Délnyomérésklet: 17.2 Celsius.

— Munkás szerencsétlensége. Kucsics Károly lakatos mesternek egy cséplőgépe Klárafalván csépel. E mellett volt alkalmazva Kucsicsnek Vlascsity Miklós 16 éves inasa, ki ma délelőtt a lendítő kerékre akarta a szíjat feltenni. E közben a lendítő kerék elkapta kezét és eltörte. A súlyosan sérült inast behozták a megyei közkórházba, ho kezét gipszbe tették.

— Újabb leplezések Kecskeméthy Győzőről. A főváros negyedmillió sikkasztójának, Kecskeméthy Győzőnek nyomát a csendőrség tovább kutatja a somogy megyei Alsók községben. A „Budapester Tagblatt” leküldötte Alsókra egyik munkatársát, aki most részletesen számol be lapjában eljárásáról. A közlemény szerint a nyomozás mai stádiumában már szinte megdönthetetlen bizonyossággal megállapítható, hogy Kecskeméthy Győző a sikkasztás elkövetése után nyomban Csurgóra utazott, s ott Csallán joghallgató indexével igazolta magát a hatóságnál. Onnan Alsók felé vette útját s egy éjszakát töltött Csordás Mihály fuvaros istállójában, aki meggyilkolta és kirabolta vendégét. Ma már az egykori csurgói csendőrzás-ormester is elismeri, hogy Kecskeméthy Győző volt a titokzatos csurgói látogató s Alsókon is többen felismerték a sikkasztót a „Kis Ujság” egyidejű fényképfelvétele és leírása után. A nyomozás serényen folyik és állítólag remélhető, hogy a főváros kára megtérül a hírtelenül meggazdagodott Csordásnak azóta már félmillióra gyarapodott vagyonából.

— **Eliélt anya.** Még ez év március havában történt, hogy *Váradi Jánosné* makói asszonynak két éves kis gyermeke, míg ő az udvarban járt, beleesett a konyhában levő vízzel telt dézsába és belefuladt. Az anya ellen gondatlanságából okozott emberölés miatt indult meg az eljárás, mely most ért véget a szegedi kir. törvényszéken, hol az asszonyt 5 napi fogházra ítélte.

— **Az agylágyulás gyógyítása** *Bécsből* jelentik, hogy *Pilez Sándor dr.* magyar születésű egyetemi tanár, a nemrégiben elhunyt *Pilez Mór dr.* külügyminiszteri sajtóirodaifőnök fia, most hozta nyilvánosságra az agylágyulás gyógyítása körül végzett kísérleteinek eredményét. Amint a jelentésből kiténik, *Pilez dr.* nagyszerű eredményt ért el a *tuberkulinnak* elnevezett gyógyszerrel, amennyiben *nyolcvanhat eset közül huszónhárom esetben oly lényesen bevált a gyógyszer, hogy a betegek teljesen visszanyerték gondolkodási képességüket és újra visszatérhettek hivatásukhoz.* Orvosi körökben igen sokat várnak az új gyógyszertől és több helyen kísérleteket végeznek vele.

— **Részeg ember garázdálkodása.** *Takács Lajos Hosszu-utcai* gazdálkodó tegnap este alaposan berugott és a főúton nagy kurjongatással haladt. Ezért a rendőr természetesen megintette. Ez ugyan nem használt semmit, mert a részeg ember most a rendőrökkel kezdett gorombáskodni, úgy hogy be kellett kísérni. Ellene megindították az eljárást.

— **A legyek esztendeje.** Vannak egyes évek, amikor a cserebogarak, évek, amikor a hernyók vagy a szunyogok, más évek, amikor meg a legyek szaporodnak el töménytelen mennyiségben. Az idén, úgy látszik, a legyek esztendeje következett el mert városunkban és vármegyénkben rettenetes sok a légy mindenfelé beköpnék, bepiszkítanak mindent. Eltekintve attól, hogy a legyek által bepetytesített szobafalak, menyezetek házihasználatu tárgyak disztelené válnak, a legyek mocskolódása árthatmas sőt veszélyes az egészségre. A legyek minden szennyre, piszokra undorító anyagra, fertőző tárgyra, hullásra, dögre felszállanak s lábaikra fölcsúszva a mérgeanyagot, rárepülnek élelmiszereinkre, sőt a testünket fölöslik s a fertőző anyagot vérünkre is átvehetik, ami nem ritkán halálos kimenetelű szokott lenni. Az idén borzasztó sok a légy. Legkivált istállók, loállások közelében s olyan helyeken, ahol bomló szerves anyagok vannak egy határon. Nálunk annyira közömbösek az emberek minden iránt, hogy a légygyel se sokat törődnek. Az embereket, élelmiszereket százával, ezrével lepi a légy és legfőkébb hessegetik, hajszolják, egyet-kettőt nagy diadallal agyon is esapnak belőlük, de rendszeresen és tömegesen nem irtják. Kicsiség, az ördög bajlódik a légygyel, így gondolja mindenki s a szemtelen féreg annyira elszaporodik, hogy utóbb csúfá teszik az emberek lakását s kiveri az emberek szemét. Nem besötétíteni kell a szobákat s a világosra kihajtani a legyeket, hanem az összes lakott helyeken elpusztítani, megsemmisíteni kell a szemtelen férgyet, hogy a faja se maradhasson meg.

— **Anyakönyvi hírek.** *Eháltak:* *Jáksó Julianna* 20 éves, *Dezső Imre* 8 hónapos, *Elek Sándor* 52 éves, *Dolozsál Jaroszláv* 3 hónapos, *Igaz Viktória* 50 éves korában.

Lapkihordó-fiuk

felvételnek a kiadóhivatalban.

KÖZGAZDASÁG.

A makói piacról.

Lanyha állapotok.

A budapesti gabonatőzsdén napok óta általános lanyhaság uralkodik és általános a vélelem, hogy ennek a mostani lanyhaságnak oka a nehéz és nyomasztó pénzvizonyokban keresendő.

Ami Makóvárosának legutóbbi hetipiacát illeti, azok mint azt már nem egy ízben megírtuk, minden tekintetben követték a budapesti tőzsdén kialakult irányzatot.

Tegnap i hetivásárunk is ilyen lanyhán indult meg és mindvégig megtartotta élletelenségét. Pedig áru ez alkalommal is nagy mennyiségben volt. A termelő nem képes jobb árakat kivárni, pénzre van szüksége, így kénytelen terményeit még e mellett a gyenge árak mellett is eladni.

Ez volt leginkább oka annak hogy dacára az esés időnek, körülbelül 10—12 waggon buza került a piacra. Nagy volt a kínálat és éppen megfordítottja volti ennek a kereslet. A felhozott mennyiségnek csak egy része kelt el és pedig métermázsánként nem fizettek többet 20 korona 80 fillérről csak egy pár tétel kelt el 21 koronáért.

A kukorica ez alkalommal is keresett áru lett volna, de ebből az áruból igen gyenge volt a felhozatal. Métermázsája 18 korona 60 fillérről sőt később 20 koronáért is kelt.

Árpa sem volt sok, de ezt nem is igen keresték. Métermázsája 18 koronáért kelt.

Nem volt üzlet a hagymában sem, pedig ebből is igen nagy mennyiség volt a piacon. A vörshagymának métermázsája 6, a fokhagymának pedig 8 koronáért kelt.

Regény.

Szerelem a sirig

vagy (130)

Két fiatal szív szomorú végzete.

MÁSODIK RÉSZ.

III.

A fejét rázta.

— Ne beszéljünk többet erről . . . Ne rontsuk el a napokat, melyek még számunkra maradnak.

Felkelt, feltúrta a ruhája ujjait s s bele mártotta két kezét a forrás bugyogó vizébe.

Jean hallgatag nézte a finom, hosszú fehér kezeket, melyek fűgén lubickoltak a csobogó vízben. Szemei vágyakozva tapadtak rájuk, mialatt Simonne lecsépegettette rólok a vizet a napon, aztán megtörlölte a zsebkendőjével.

Mint földalatti hullám, heves vögy rendült meg benne. Szerette volna megfogni azt a két hideg kezét is megszorítani, mintegy elolvastani szorításának a melegével.

Simonne egy tekintete találkozott az övével. Olvasta benne bizonyára ezt a titkos vágyat s illőnek találta megjutalmazni Jeant engedelmességeért, mert megszólalt:

— Az ismét egy kis lázam volt és ez a víz jót tett nekem . . . Nézzé csak, milyen frisek a kezeim!

Nagylelkűen oda nyújtotta neki s a fiatal ember fogta őket a két tenyerébe.

— Megbizom önben, susogta, legyen jó és türelmes én miattam.

Pár pillanatig mozdulatlanok maradtak, csak a frorás csobogása hallaszott.

— Térjünk vissza, mondta Simonne, félbeszakítva ezt az édes szorítást; befognak mindjárt és nyugtalanokdni találnak távollétünk miatt.

Az aranyos őszi hetek tovább folytak; csaknem naponként meghozták a Jean látogatásait és szorosabbra fűztek a helyre állított jó viszonyt Charvinnes és Toron közt.

Serraval nem beszélt többé a közeli elválásról; úgy látszott, hogy a Simone tanácsa szerint nem akarta elrontani a kegyelem napjait, melyek még számukra maradtak.

Folyt. köv)

4526—1912. tkvi. szám.

Póthirdetmény.

A makói kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a makói népbank r.-t. végrehajtónak *Turi Fodor Imre* végrehajtást szenvedett elleni 1000 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében 3501—1912. sz. a kibocsátott árverési hirdetményben az apátfalvai 1512. sz. tjkvben A. 3233—b. hrsz. a felvett ingatlanokra 158 kor., továbbá a makói 1194. sz. tjkvben A. 7323—a2 hrsz. a felvett ingatlanra 286 kor. végre a makói 1194. sz. tjkvben felvett 8532—1 2 hrsz. a. ingatlanra 1408. kor. kikiáltási árban a makói ingatlanokra a tkvi hatóság helyiségében 1912. évi augusztus hó 21-ik napjának d. e. 9 órájára kitűzött árverés az apátfalvai ingatlanra Apátfalva községéhez 1912. augusztus hó 22-ik napjának d. e. 9 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t.-c. 167. §-a alapján *Benák Vendel* végrehajtató érdekében is 164 kor. tőkekövetelése s járulékai kielégítése végett megtartatni fog.

Makón, 1912. évi július hó 27-ik napján. A kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság. *Chamilla sk. kir. járásbíró.* A kiadmány hitelűl:

Zsiga János,
telekkönyvvezető.

Lapunk nyomdájában
egy tanulóleány
fizetéssel felvétetik.

Legjobb asztali borok

és mindennemű különleges

borok kis és nagy mértékben

Iritz Sámuel özv. cégnél kaphatók.

A „Makói Független Ujság”
előfizetési ára vidékre:

Egész évre . . . 14 Kor.

Félévre . . . . . 7 Kor.

Negyedévre . . . . 3 K. 50 fill.

A szalonban és a gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kicsinyt és nagyot, fiatal és öreget, szegényt vagy gazdagot egyaránt me s é s e n szórakoztat. Mindenütt kapható.

Ára 1 korona.

Gyártja: a „Cserépgyár” R.-T., Kismányán.

Minden nagyobb városban állandó bizományi raktárt óhajtván fenntartani, e célra óvadékképes és agilis képviselőket keresünk. A budapesti raktár telefonszáma 170—68.

Méhészek!

Akik megbízható helyről, tiszta méhviaszból készült

műlépet

óhajtanak beszerezni, forduljanak bizalommal *szatmári Szabó István* méhészetéhez *Pankota* (Arad megye), mely méhészet amerikai hengerprésszel készített bármely méretű műlépnek kilóját csomagolva K. 5. 60-ért szállítja, amíg viaszkészlete ki nem fogy. 645

Eladó föld. A Rákosi és Igácsi-ut közt *Csala József* szomszédságában két jól trá-jarandó eladó. Értégyázott felvétellel kezni lehet a tulajdonos *Mészáros Sándorral*, I. ker., Vásárhelyi-utca 19. sz. a'altt. 679

Aki eredeti KÖBÁNYAI gyári töltésű jó és tiszta sört óhajt inni, forduljon Iritz Sámuel céghez.

Erzsébet vigadó megnyitás!

A Lonovics-sugárutonegész nagyvárosi arányokban és diszszel létesített

uj vendéglő és kerthelyiség

Állandóan a n. é. közönség rendelkezésére áll, hol is naponta kitünő cigányzene mellett a legjobb italok, meleg- és hideg ételek pontos és előzékeny kiszolgálás mellett folyton kaphatók. — A rendkívül díszes, nyitott óriási csarnok, bálak, népiünnepélyek, társas összejövetelek tartására igen alkalmas.

Trifa Jenő budapesti első női zenekarával állandóan szórakoztatja a t. közönséget. — Belépő-díj nincs.

A n. é. közönség nagybecsű támogatását kéri — tisztelettel

ZOMBORY ÖDÖN, vendéglős.

PÁRTOS E. ÉS TÁRSA MAKÓN.

Nyári ujdonságok verseny árai:

Lüster felöltők	II. 12. K-tól.	Női ingek	1.70 K-tól
Lüster „	I. 15. „	Háló kabátok	1.80 „
Delén bluzok	3. „	Női nadrágok	1. — „
Himzett „	3.90 „	Fűző védő	III. 1.20 „
Csipke „	5. „	Fűző védő	II. 2.40 „
Párnák „	1.70 „	Fűző védő	I. 3. — „
Paplan lepedők	5. — „		

Szigoruan szabott árak!

Selyem, Batiszt, Schifon és Lüster aiskók!

Csecsemő kelengyék! Keresztelő párnák! Fejkötők! Pique paplanok!

Tubarózsa-krem és kenőcs

az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona. Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növényét legjobban elősegíti! 1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-szappan, 50 fillér. — Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salofor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill. Mindennemű gyógyszerek, bel- és kültöldei különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kochillia szőlőmoly és gyümölcs féreg irtó anyag, egyszeri permetezéssel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja! Teljesen ÁRTALMATLAN ugy a növényzetre mint az emberi szervezetre! — Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:

JENEI SZÉKELY LAJOS gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszertárában MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)

Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Telefon-szám: 127.

Telefon-szám: 127.

„VARAZSFUVOLA.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varazsfuvola rendkívül kellemes-20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Díszes kivitelben, kotta, füzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wágner „Hangszer-Király” országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító mőhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Nyomdász-tanulók

felvétetnek lapunk nyomdájában.

HARMONIKÁT

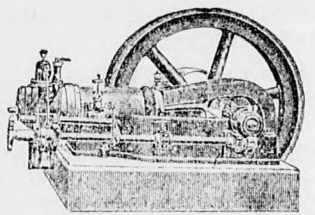
vehet legolcsóbban

Wágner a Hangszer-Király

országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában Budapest, József-körút 15. sz. Egy 3 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Két-soros bécsi forma. Harmonika 20 kor.-tól feljebb. Fényképes árjegyzék ingyen

MOTOROK

Nyersolaj szivógáz diesel

benzin és lokomobilok Gyors szállítás. Kedvező fizetési feltételek. Messzemenő jótállás. Drezdai Motorgyár Részv.-Társ. Németország legrégebb, legnagyobb motorgyára.

147 VEZÉRKÉPVISELŐ: Gellért Ignác és Társa Budapest, V., Koháry-utca 4. sz. (Alkotmány-utca sarok.)

Nincs többé gyomorfajás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserü

házi-szer, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindenféle — még régi gyomorbajt is. Erősít, éltet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számítalan hálairat bizonyítja jóságát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában. Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona. Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Iritz Sámuel özv. cég ITALÁRJEGYZÉKE

különleges TELJESEN TISZTA szeszmentes pálinkákról:

Valódi kék szilva literenkint	2.— K.
Valódi törköly	2.40 „
„ 5 éves kajszin barack	3.— „
„ 8 „ „ „	4.— „
„ 10 „ „ „	5.— „
„ 5 „ borpálinka	3.— „

Á valódiságért a cég felelősséget vállal.

Biztos sikert érhet el,

aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar a Makói Független Ujság hirdetésel utján.

Rikkancsok felvétetnek a kiadóhivatalban.